

9. évfolyam

1. KÜLÖNSZÁM

2002. január 28.

JOHAN BÉLA ORSZÁGOS EPIDEMIOLOGIAI KÖZPONT

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

A "JOHAN BÉLA" ORSZÁGOS EPIDEMIOLOGIAI KÖZPONT

MÓDSZERTANI LEVELE

A 2002. ÉVI VÉDŐOLTÁSOKRÓL

**MÓDSZERTANI LEVÉL
A 2002. ÉVI VÉDŐOLTÁSOKRÓL**

Összeállította:

Dr. Csohán Ágnes osztályvezető főorvos

Közreműködtek:

Dr. Melles Márta főigazgató főorvos

Dr. Lontai Imre főosztályvezető

Dr. Karacs Ildikó osztályvezető főorvos

Dr. Molnár Zsuzsanna főorvos

Készült: a "Fodor József" Országos Közegészségügyi Központ
házi nyomdájában 15500 példányban, Tsz.: 494/2002.

**Budapest
2002**

ELŐSZÓ

A védőoltásokkal megelőzhető fertőző megbetegedések számának csökkenése egyike a magyar közegészségügy legnagyobb sikereinek. Védőoltási rendszerünk – miután folyamatosan bevezetésre kerültek a legújabb oltások és oltóanyagok – európai összehasonlításban is korszerű. Az életkorhoz kötött kötelező védőoltások teljesítésének aránya az utóbbi években is rendszeresen 99% feletti.

Az Egészséges Nemzetért Népegészségügyi Program (2001-2010) egyik fontos célkitűzése az ország járványügyi biztonságának megerősítése, a rutinszerűen alkalmazott védőoltásokkal megelőzhető fertőző betegségek előfordulásának nulla-szint körüli tartása, a jelenlegi átoltottsági arányok megőrzése.

A hagyományoknak megfelelően, az Egészséges Nemzetért Népegészségügyi Program szellemében, a kiváló eredmények megtartásának reményében kerül kiadásra a 2002. évben is a "Johan Béla" Országos Epidemiológiai Központ módszertani levele a védőoltásokról.

A Módszertani Levél – feltüntetve az aktuális változtatásokat – hetedik alkalommal jelenik meg az **Épinfo** különszámaként is, az Egészségügyi Közlönyben való megjelenést követően.

A Módszertani Levelet összeállító és szerkesztő szakértői csoportot az a cél vezette, hogy az oltásokat végző orvosok és védőnők, továbbá az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatban tevékenykedő munkatársak számára hasznos és fontos információt adjon közre.

A Módszertani Levél ebben évben első alkalommal tartalmazza az országban működő klinikai védőoltási szaktanácsadók helyét és telefonszámát.

A „JOHAN BÉLA” ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT
MÓDSZERTANI LEVELE
A 2002. ÉVI VÉDŐOLTÁSOKRÓL

I. BEVEZETÉS

Jelen módszertani levél a fertőző betegségek megelőzése céljából szükséges védőoltások 2002. évre érvényes hazai gyakorlatát, továbbá az oltásokkal kapcsolatos általános és specifikus indikációkat, kontraindikációkat, az oltóanyagok beszerzésére, tárolására, felhasználására, az oltási nyilvántartásokra, jelentésekre vonatkozó kötelezettségeket, illetve ajánlásokat foglalja össze.

A hazai és nemzetközi tapasztalatok alapján kialakított oltási rend érvényesülését az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, továbbá annak a járványügyre vonatkozó rendelkezései [a 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet] biztosítják.

OLTÁSOKKAL KAPCSOLATOS KONTRAINDIKÁCIÓK

Összességében kevés az a betegség vagy állapot, mely esetében az oltás kontraindikált. **A védőoltásoknak abszolút kontraindikációja nincs.** A kontraindikációk figyelembevételét a járványügyi helyzet, valamint az oltással kivédhető betegség veszélyessége határozza meg.

Általános oltási kontraindikációk:

1. Lázás betegség

2. Immunológiai károsodás

Élővírus-tartalmú vakcina, illetve BCG nem adható:

- immundeficiens betegségben (celluláris és humorális immundeficienciában: kombinált immundeficiencia, agammaglobulinaemia, illetve hypogammaglobulinaemia, stb.) szenvedőknek,
- malignus betegség (lymphoma, Hodgkin-kór és más RES-t érintő tumorerő, leukémia, stb.) következményes immunszuppressziójánál;
- terápiás immunszuppresszió esetén (nagy dózisú szisztémás kortikoszteroid kezelés, sugárkezelés).

3. Súlyos oltási szövődmény korábbi előfordulása

Amennyiben egy oltott személynél az oltás következtében anafilaxiás reakció, kollapszus, sokk, encephalitis/encephalopathia, vagy nem lázas konvulzió alakult ki, nem szabad ugyanazzal az oltóanyaggal a későbbiekben védőoltásban részesíteni.

4. A gyermek neurológiai rendellenességei

Pertussis komponenst tartalmazó vakcina nem adható progresszív idegrendszeri betegségben szenvedő gyermeknek (nem kontrollált epilepsia, csecsemőkori görcsök, progresszív encephalopathia).

5. Terhesség

Terhes nőknél csak a legindokoltabb esetben végezhető oltások, akkor, ha a fertőzés lényegesen jelentősebb veszélyt jelent, mint az oltással összefüggő fokozott oltási reakció, vagy esetleges szövődmény. **Élő vírus tartalmú vakcinák nem adhatók terhes nőnek**, mivel e vakcina-vírusok magzatkárosító hatása még nem kellően ismert. Ezen indokból orális poliovírus vakcina (OPV) is csak feltétlenül indokolt esetekben adható.

A gyakorta lázas reakciót okozó vakcinák (pl. a teljes sejtes tífusz vakcina) használata egyedi elbírálást igényel.

6. Tojásfehérje és antibiotikum iránti hiperszenzitív, anafilaxiás reakciók

- Azok, akiknek anamnézisében **tojás** fogyasztása után fellépő anafilaxiás reakció (generalizált urticaria, a száj és torok duzzanata, nehézlégzés, gégeödéma, hipotenzió, sokk) szerepel, tojáseredetű vakcinával csak az oltóanyaggal történt előzetes bőrpróba után olthatók.

Előzetes bőrpróba: A vakcina fiziológiás sóoldattal történő 1:100 hígításából 0,02 ml adandó be intrakután. A reakció 15-20 percen belül következhet be. 5-10 mm átmérőjű hólyag, illetve 10-20 mm átmérőjű erythema jelenti a pozitív reakciót. Amennyiben reakció nem észlelhető, a teszt megismétlendő a vakcina 1:10 hígításával. Az oltóanyag csak negatív bőrpróba esetén adható be. A bőrpróba végzésekor adrenalint és szteroidot készenlétben kell tartani az esetleges hiperszenzitív, illetve anafilaxiás reakciók elhárítására.

- Ha valamely oltóanyag olyan **antibiotikumot** tartalmaz, mely iránt az oltandó súlyos hiperszenzitivitással rendelkezik, az oltás nem végezhető el.

Az 1-6. pontban felsorolt kontraindikációk egy része átmeneti (láz, terhesség), mások (immundeficiencia, korábbi súlyos oltási szövődmény, neurológiai rendellenesség, tojásfehérje, vagy antibiotikum iránti anafilaxiás reakció) állandóak.

A kontraindikációk 2. pontjában leírtakkal ellentétben a HIV-pozitív személyek (akár tünetmentesek, akár tünetesek) általában olthatók élő vírus tartalmú vakcinával, mivel náluk az esetleges betegség lényegesen nagyobb rizikót jelent, mint az oltás. A HIV-pozitív személyek szükséges oltásaiban, az oltás időzítésében a klinikai védőoltási szaktanácsadás orvosa dönt. BCG-vel azonban a tünetes HIV-pozitív (AIDS beteg) személyek nem olthatók, illetve a HIV-pozitív anyák újszülöttjei sem részesíthetők BCG oltásban.

Az életkorhoz kötött, folyamatos oltások esetében lehetőség van az átmeneti kontraindikációk miatt elmaradt oltások pótlására. A folyamatos oltási rendszer lehetőséget ad arra is, hogy a gyermeket optimális egészségi állapotában immunizáljuk: az oltások végzése nem korlátozódik egészen szűk időtartamra, mint kampányoltás esetében.

Ennek megfelelően a folyamatos oltási rendszerben több lehetőség van mérlegelésre, illetve relatív kontraindikációk figyelembevételére, mint a kampányoltások esetében. Kétségtelenül fontos az indokolt kontraindikációk figyelembevétele, azonban legalább ilyen fontos, hogy a védőoltások időben megtörténjenek, tehát **ha kontraindikáció nincs, minden oltható gyermeket a megadott időben oltásban kell részesíteni.**

Az oltási kontraindikációk megítélése sokat változott az elmúlt években. **A korábban oltási kontraindikációk közé sorolt állapotok egy részénél jelenleg inkább a védőoltások elvégzésének fokozott jelentősége hangsúlyozott.** Ledált egészségi állapot esetén ugyanis egy fertőzés, fertőző betegség kialakulása lényegesen nagyobb veszélyt jelent az esetleges oltási reakciónál.

Fentieknek megfelelően az **alábbiakban felsorolt állapotok/betegségek nem tekinthetők kontraindikációknak**, tehát az oltásokat el kell végezni:

- allergia, asztma vagy más atópiás manifesztációk nyugalmi szakasza;
- konvulziók a családi anamnézisben;
- lokális szteroid kezelés;
- dermatózisok, ekcéma vagy más lokalizált bőrbetegség;
- krónikus szív-, tüdő- és vesebetegség;
- neurológiai betegségek stabil állapota (pl. központi idegrendszeri bénulás) és Down-szindróma;
- újszülöttkori sárgaság;
- újszülöttkori kis súly;
- alultápláltság;
- a gyermek anyatejes táplálása;
- az oltandó anyjának terhessége;
- betegség inkubációs ideje.

Amennyiben az oltóorvos bizonytalan egy esetleges oltási kontraindikáció megítélésében, célszerű, ha a klinikai védőoltási szaktanácsadás, vagy a megyei epidemiológus segítségét veszi igénybe.

A 2002. évi oltások rendjében az előző évhez képest a változások a következők:

- 2002. január 1-jétől megszűnik az egyéves kor utáni **BCG primovakcináció**, a **BCG revakcináció** és minden életkorban elmaradnak a **tuberkulin szűrővizsgálatok**.
- A 6 éves korban esedékes **DPT III és OPV oltást** 2002. második negyedétől **folyamatos oltási rendszerben** kell végezni.

Az 1995. június 1 - 1996. március 31-ig született gyermekeket ún. **“felzárkóztató” oltások** keretében 2002. április, május és június hónapokban kell védőoltásban részesíteni. A felzárkóztató oltások szervezéséről és végrehajtásáról a későbbiekben külön körlevél intézkedik.

**ÉLETKORHOZ KÖTÖTT KÖTELEZŐ OLTÁSOK:
OLTÁSI NAPTÁR, 2002**

Oltás	Életkor	Megjegyzés
Folyamatos oltások		
BCG	0–6 hét	Általában szülészeti intézményben
Hib*	2 hónap	
DPT I/a + IPV	3 hónap	
DPT I/b + OPV	4 hónap	
DPT I/c + OPV	5 hónap	
MMR + OPV + Hib II	15 hónap	
DPT II + OPV	3 év	
DPT III + OPV	6 év	
Kampányoltások**		
dt	11 év	szeptember hónapban az általános iskolák VI. osztályában
MMR revakcináció	11 év	október hónapban az általános iskolák VI. osztályában
Hepatitis B	14 év	szeptember-október hónapban az általános iskolák VIII. osztályában

* az oltási séma az alkalmazott oltóanyagtól függően később kerül közlésre

**Az oltások végzésénél elsősorban nem az életkor, hanem az iskolai osztályok az irányadóak

BCG = Bacillus Calmette-Guérin/tuberculosis elleni oltóanyag

DPT = diftéria-pertusszisz-tetanusz elleni oltóanyag

Hib= Haemophilus influenzae b elleni oltóanyag

IPV = inaktivált poliovírus vakcina

OPV = orális poliovírus vakcina

MMR = morbilli+mumpsz+rubeola elleni vakcina

dt = diftéria-tetanusz oltóanyag emlékeztető oltás céljára

II. ÉLETKORHOZ KÖTÖTTEN KÖTELEZŐ VÉDŐOLTÁSOK

A/ BCG OLTÁSOK

1. Az újszülöttek BCG oltását a szülészeti intézményben, illetőleg a születést követő 6 héten belül, folyamatos oltás keretében kell elvégezni.
2. A születést követő 6 héten belül BCG oltásban részesített csecsemőket 6 hónapos koruk betöltésekor ellenőrizni kell. **Azoknál a csecsemőknél, akiknél a BCG oltás helyén beszűrődés, vagy heg nem látható, a BCG oltást - tuberkulin próba nélkül - meg kell ismételni.**
3. A 2. pontban felsoroltak BCG oltását a házi gyermekorvos, háziorvos, tüdőgondozó intézeti asszisztens, illetve Calmette nővér egyaránt elvégezheti. **Javasolt, hogy egy-egy területen (megyében) egységes rend szerint történjenek a BCG oltások. Az egy-egy területre vonatkozó egységes eljárás kialakítása tekintetében a megyei/fővárosi (továbbiakban: megyei) pulmonológus szakfőorvos és a megyei epidemiológus főorvos javaslata alapján az illetékes megyei tisztifőorvos döntése szerint kell eljárni.**
4. **A BCG oltások szervezése, végrehajtása, illetőleg nyilvántartása tekintetében a 18/1998. (VI. 3.) NM rendeletben, illetve az Országos Korányi TBC és Pulmonológiai Intézet valamint a „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ által 2001-ben a BCG oltásokról kiadott módszertani levélben foglaltak az irányadók.**

B/ FOLYAMATOS OLTÁSOK

1. **A b típusú Haemophilus influenzae (Hib) fertőzés elleni védőoltások első részletét 2 hónapos korban kell adni. Az oltási séma – az alkalmazott oltóanyag típusától függően – később kerül kiadásra.**
2. **Diftéria-pertusszisz-tetanusz védőoltások (a továbbiakban: DPT), poliomyelitis elleni védőoltások inaktivált poliomyelitis vakcinával, illetve orális poliomyelitis vakcinával (a továbbiakban: IPV, illetve OPV)**
  - a) betöltött 3 hónapos korban DPT-t és IPV-t együtt tartalmazó, TETRACOQ 0,5 elnevezésű vakcinát, illetőleg a **"Tisztított és adszorbeált diftéria-pertusszisz-tetanusz oltóanyag alapimmunizálásra"**, 4 és 5 hónapos korban a **"Tisztított és adszorbeált diftéria-pertusszisz-tetanusz oltóanyag alapimmunizálásra"**

elnevezésű, a betöltött 36 hónapos korban kötelező DPT II és a betöltött 6 éves korban kötelező DPT III oltásra pedig a **"Tisztított és adszorbeált diftéria-pertusszisz-tetanusz oltóanyag újraoltásra"** elnevezésű, 0,5 ml letöltésű vakcinákat kell alkalmazni.

- b) Amennyiben 3 hónapos korban nem TETRACOQ kerül beadásra, a DPT vakcina beadásával egyidejűleg más testtájékra IPV-t kell beadni.
- c) A **DPT I/b, I/c** oltással egyidejűleg **OPV-t ("Polio Sabin"** elnevezésű, 10 adagos kiszerezésű, orális élő poliomyelitis vakcinát), és az oltási sémától függően Hib vakcinát kell adni. A **DPT II és DPT III** oltásokkal egyidejűleg **OPV** szintén adandó.
- d) Azoknál a csecsemőknél, akiknél az orális poliovakcina adása állandóan kontraindikált (immundeficiens betegségben szenvedők), IPV-t kell használni. Az oltási sémát a használati utasításnak megfelelően egyedileg kell megtervezni az OEK, illetve az ÁNTSZ epidemiológusával történt konzultációt követően.

A DPT, illetve a poliomyelitis elleni oltások kontraindikációja minimális, illetve igen ritka az olyan állapot, amely az egyik oltást lehetővé teszi, míg a mások esetében kontraindikáció áll fenn. Ennek megfelelően **az oltási naptár szerint azonos hónapban esedékes vakcinákat különböző testtájékba egyidejűleg kell beadni.** Egy esetleges elmaradás esetében az oltás-pótlás általában valamennyi oltásra egyaránt és egyidejűleg vonatkozik.

- e) Azon csecsemőknél és kisgyermekéknél, akiknél a pertussis komponens adása tartósan kontraindikált, a csecsemőkori alapimmunizálásra és a 3, továbbá a 6 éves korban szükséges (DPT-t helyettesítő) ismételt oltásra a Di-Te Forte oltóanyagot kell használni.
- 3.** Egyadagos kiszerezésű **morbilli-mumpsz-rubeola (MMR)** trivalens oltóanyaggal kell oltani a 15 hónapos korukat betöltött kisgyermekeket. **A trivalens oltóanyag adásával egyidőben OPV oltásban és Hib emlékeztető oltásban is részesíteni kell a gyermekeket.**
- 4.** A 2002. évben, **április, május, június** hónapokban felzárkóztató oltások keretében **DPT III és OPV** oltásban kell részesíteni az

1995. VI. 1 – 1996. III. 31.

között született, 6 évesnél idősebb gyermekeket.

C/ KAMPÁNYOLTÁSOK

Iskolai kampányoltások

Az életkorhoz kötött kötelező oltásokat 11 éves kortól iskolai oltások keretében kell elvégezni. Bár számos előnye van a folyamatos oltásnak, ennek ellenére 11-14 éves korban a gyermekek sokkal eredményesebben utolérhetők iskolában, mint egyedileg. Ugyanakkor kampányoltás keretében egy közösség számára rövid időn belül lehet biztosítani a megfelelő védettséget, s ennek igen nagy jelentősége van.

A kampányoltások iskolai osztályokra és nem a tanulói életkorokra vonatkoznak. A megadott iskolai osztályon kívüli (alsóbb osztályok) tanulók csak abban az esetben oltandók, ha igen nagy valószínűséggel feltételezhető, hogy sohasem érik el az oltásra kijelölt iskolai osztályt (pl. az általános iskola III. osztályába járó 14 éves gyermek hepatitis B ellen oltandó, hiszen joggal feltételezhető, hogy időközben kimarad az iskolából).

Az alábbi életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat kampányoltások keretében kell végezni:

1. Diftéria-tetanusz emlékeztető oltás (dt)

Az 1990. június 1 - 1991. május 31. között születettek (azaz **az általános iskolák VI. osztályát a 2002/2003-es tanévben végzők**) oltása

2002. szeptember hónapban történik meg.

(Értelemszerűen azon gyermekek, akik ehhez a korosztályhoz tartoznak, de valamilyen ok miatt már dt emlékeztető oltásban részesültek, 2002-ben nem oltandók.)

Az oltásokat **“Diftéria-tetanusz tisztított és adszorbeált oltóanyag emlékeztető oltás céljára”** elnevezésű vakcinával kell végezni.

2. MMR újraoltások

Élő, attenuált kanyaró-mumpsz-rubeola vírust tartalmazó vakcinával újraoltásban részesülnek az

1990. június 1 - 1991. május 31.

között születettek (azaz **az általános iskola VI. osztályát a 2002/2003-as tanévben végzők**) iskolai oltások keretében

2002. október hónapban.

3. Hepatitis B elleni védőoltások

- a) Azok a VIII. osztályos tanulók, akik az alapimmunizálás első két részletét 2001. október-november hónapban kapták meg, a harmadik részletet

2002. áprilisában kapják.

- b) Hepatitis B elleni védőoltásban részesülnek az

1988. június 1 - 1989. május 31.

között születettek (azaz az **általános iskola VIII. osztályát a 2002/2003-es** tanévben végzők) iskolai oltások keretében.
Az oltási sorozat első részlete

2002. szeptemberben kerül beadásra.

Az oltási sorozat további részleteinek beadásáról később történik intézkedés.

Egyéb kampányoltások

Hepatitis B

A felsőfokú egészségügyi képesítést adó oktatási intézmények első éves hallgatói számára **kötelező a hepatitis B** elleni védőoltás.

Az oltások első részletét **2002. szeptemberében** kell biztosítani, **október** hónapban kerül sor az alapimmunizálás 2. részletének beadására. A szeptember-október hónapban oltott hallgatók 3. oltása **2003 első negyedévében** történik.

Diphtheria-tetanus

1. Az orvostudományi egyetemek V. éves hallgatói, a felső- és középfokú egészségügyi oktatási intézmények utolsó éves hallgatói/tanulói **diphtheria-tetanus** elleni védőoltásban részesíthetők önkéntes alapon.

Az oltások elvégzésének ideje: **április-május.**

2. **Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg** megyében az egészségügyben, a közlekedésben és a kereskedelemben dolgozók számára önkéntes alapon diphtheria-tetanus elleni oltásokat kell szervezni.

Az oltás azok számára javasolt, akik 10 éven belül diphtheria elleni védőoltásban nem részesültek. Az **oltáskampányokat április-június**

hónapban javasolt szervezni, de indokolt esetben az év második felében is lehet oltásokat végezni.

Az oltásokat a HUMAN RT. által gyártott **“Diftéria-tetanusz tisztított és adszorbeált oltóanyag emlékeztető oltás céljára”,** illetve a **“Tisztított és adszorbeált diftéria-tetanusz oltóanyag felnőttek részére”** elnevezésű vakcinákkal kell végezni.

Az egészségügyi képesítést adó oktatási intézményekben az előbbi, míg az ország keleti felében munkakörökhöz kötöten az utóbbi oltóanyag használata javasolt.

D/ KÜLÖNBÖZŐ VÉDŐOLTÁSOK ADÁSA KÖZÖTT BETARTANDÓ LEGRÖVIDEBB IDŐKÖZÖK

Különböző inaktivált oltóanyagok (pl. tetanusz, influenza, DPT, stb.) egyszerre, vagy meghatározott időköz tartása nélkül, bármikor beadhatók.

Ugyancsak egyidejűleg, vagy időköz tartása nélkül adható **inaktivált kórokozó tartalmú és élő vírus tartalmú vakcina,** vagy a BCG is.

Különböző élő vírus vakcinák egyszerre is adhatók (pl.: MMR és sárgaláz). **Ha azonban nem egyszerre történt a beadásuk, az élő vírus vakcinák adása között legkevesebb 4 hét intervallumot kell tartani.**

Ugyancsak **4 hét intervallum tartandó az élő vírus vakcinák és a BCG,** illetve a **BCG és az élő vírus vakcinák beadása között.**

Egyidejűleg beadott oltóanyagok nem szívhatók össze azonos fecskendőbe, az oltásokat különböző testtájakra kell beadni (pl.: jobb és bal felkar, stb.). Kivételt képeznek azok az esetek, amikor az oltóanyagok alkalmazási előirata megengedi az egy fecskendőbe történő összeszívást (pl.: Tetracoq és ActHib).

Élő vírus tartalmú vakcinák - az OPV kivételével - gamma-globulinnal egyszerre nem adhatók. Gamma-globulin oltást követően ezen vakcinák csak 3 hónap intervallum után adhatók be. Az élő vírus vakcinák adását követő 2 héten belül - megbetegedési veszély elhárítása céljából - adott gamma-globulin az előző oltás hatékonyságát kedvezőtlenül befolyásolja, ezért ebben az esetben az élő vírus tartalmú oltóanyag beadását a gamma-globulin alkalmazását követő 3 hónap múlva meg kell ismételni. Gamma-globulin az élő poliovírus vakcinával végzett oltások eredményességét nem befolyásolja, tehát fertőzés

veszélye (pl. hepatitis) miatt adott gamma-globulin, a korábban adott, vagy bármikor később esedékes OPV adását nem befolyásolja, azt megismételni nem szükséges.

Oltások közötti intervallumok

	I. O.	É. v. v.	OPV	BCG	GG
I. O.	0	0	0	0	0
É. v. v.	0	0/4 hét	0/4 hét	4 hét	2 hét
OPV	0	0/4 hét	4 hét	0/4 hét	0
BCG	0	4 hét	0/4 hét	.	0
GG	0	3 hó	0	0	3 hó

I. O. = inaktivált oltóanyag (beleértve a DPT, a dt, az IPV, a hepatitis A, B, a Haemophilus influenzae, a pneumococcus, meningococcus, tetanusz toxoid, a kullancsencephalitis és influenza vakcinákat is)

É. v. v. = Élővírus-tartalmú vakcina

OPV = Orális poliovakcina

GG = Gamma-globulin

0 = Nem szükséges intervallumot tartani

0/4 hét = Egyidejűleg, vagy 4 hét intervallum betartásával adható

E/ ÉLETKORHOZ KÖTÖTTEN KÖTELEZŐ VÉDŐOLTÁSOK PÓTLÁSA

Azoknál a gyermekeknél, akiknél bármelyik kötelezően előírt védőoltás elmaradt, azt a legrövidebb időn belül pótolni kell. Azok az orvosok, akik bölcsődébe, óvodába vagy általános iskolába, illetőleg egyéb gyermekközösségbe, továbbá oktatási intézménybe kerülő gyermekek/tanulók vizsgálatát végzik, az életkor szerint esedékessé vált oltások megtörténtét ellenőrizni, a hiányzó

oltásokat pedig pótolni kötelesek. Gyermekközösségbe, továbbá alsó- és középfokú oktatási intézménybe csak az előírt oltásokkal rendelkező gyermekek vehetők fel.

1. Azokat a gyermekeket, akik 36 hónapos koruk betöltéséig a kötelező DPT és IPV/OPV oltásaikat egyáltalán nem, vagy hiányosan kapták meg, **“Tisztított és adszorbeált diftéria-pertusszisz-tetanusz oltóanyag alapimmunizálásra”** elnevezésű vakcina 0,5 ml-es adagjával és IPV illetve OPV beadásával kell immunizálni a következők szerint:
  - ha egyetlen oltást sem kaptak, DPT + IPV vakcinát kell adni, amelyet 4-6 hetes időközzel 2 alkalommal DPT + OPV oltás követ;
  - ha csak egy oltást kaptak, abban az esetben 2 alkalommal 4-6 hetes időközzel DPT + OPV oltásban kell részesíteni;
  - ha két oltást kaptak, egy alkalommal DPT + OPV oltást kell adni;
  - amennyiben a DPT oltásban még nem részesült gyermek poliomyelitis elleni védőoltásban legalább egy alkalommal már részesült, az első DPT oltással egyidejűleg is OPV-t kell adni.
2. Ha DPT III + OPV oltás idején megállapítható, hogy az oltandó gyermek egyetlen DPT oltást sem kapott, vagy csak egyetlen alkalommal részesült DPT oltásban, a DPT III oltás helyett 4-6 hetes időközzel kétszer kell **“Diftéria-Tetanusz Forte”**, alapimmunizálásra szolgáló vakcinával oltani. Az ilyen gyermeket egy év múlva ugyancsak Di-Te Forte vakcinával emlékeztető oltásban kell részesíteni.

Ha a DPT III oltás idején azt állapítják meg, hogy az oltandó gyermek a korábban kötelező DPT oltásait hiányosan, de legalább két alkalommal megkapta, az alapimmunizálásra szolgáló Di-Te Forte vakcina 0,5 ml-es adagjával kell védőoltásban részesíteni.

Fenti oltás-pótlások keretében végzett DPT, vagy Di-Te Forte oltásokkal egyidejűleg OPV-t is kell adni.

3. Óvodai, általános- és középiskolai, továbbá főiskolai és egyetemi felvételt megelőzően azt a gyermeket illetőleg fiatalt, aki az oltási dokumentációk szerint kanyaró-mumpsz-rubeola elleni aktív

immunizálásban (illetve életkora szerint szükséges revakcinációban) nem részesült, s akinél oltási kontraindikáció nem áll fenn, MMR oltásban kell részesíteni.

F/ NYILVÁNTARTÁSOK ÉS JELENTÉSEK AZ ÉLETKORHOZ KÖTÖTTEN KÖTELEZŐ VÉDŐOLTÁSOKRÓL

1. A II. A/ - C/ pontokban felsorolt védőoltásokat a **Gyermek-egészségügyi Kiskönyvbe** (ISBN 963 04 3330 3), valamint a **Gyermek-egészségügyi Törzslapra** (C. 3341-24/A) kell feljegyezni. A 8 éven aluliak oltásait a **Védőoltási Kimutatás** (C. 3334-5/a/új) megnevezésű nyomtatványon is nyilván kell tartani. Az oktatási intézményben (általános iskola, középiskola, főiskola, egyetem) tanulók oltásait a **"Kimutatás oktatási intézményben tanulók védőoltásairól"** (C. 3334-19/új.sz.) című nyomtatványon is regisztrálni kell a Gyermek-egészségügyi Kiskönyvbe való bejegyzés mellett.
2. A 14 évesnél idősebb személyek védőoltásainak egyedi nyilvántartása céljából a védőoltások megtörténtét a **"Védőoltási könyv 14 év feletti személyek részére"** című oltási könyvbe is be kell jegyezni.
3. Az oltóorvosnak a folyamatos oltásokról havonta, a kampányoltásokról annak befejezését követően azonnal jelentést kell tenni az ÁNTSZ városi intézetének. Az ÁNTSZ városi intézete a folyamatos oltások összesített adatait havonta, a kampányoltások adatait az oltás befejezését követően küldi meg az ÁNTSZ megyei intézetének. Az ÁNTSZ megyei intézetei a kampányoltásokról szóló jelentéseket – beleértve az ún. egyéb kampányoltásokat is - a kampányoltás után két hónap múlva, a március, június, szeptember és december havi oltási jelentéseket (jelentés a folyamatos állásáról és az átoltási ütem) a tárgyhónapot követő második hónap 10. napjáig megküldik az OEK Járványügyi osztályának. (Pl. a márciusi jelentést május 10-ig.)

Az ÁNTSZ megyei intézeteinek a 2002. évről szólói jelentéshez előírt táblázat megfelelő rovatainak kitöltésével meg kell adni az alábbi időszakokban született gyermekek oltásainak teljesítésére vonatkozó adatokat a következő csoportosítás szerint:

Védőoltás	Jelentendő korcsoportok (születési idő szerint)
BCG	2001. I. 1 – 2001. XII. 31.
Hib I/a	2001. I. 1 – 2001. XII. 31.
DPT I/a + IPV	2001. I. 1 – 2001. XII. 31.
DPT I/b + OPV + Hib I/b	2001. I. 1 – 2001. XII. 31.
DPT I/c + OPV + Hib I/c	2001. I. 1 – 2001. XII. 31.
MMR + OPV + Hib II	2000. I. 1 – 2001. XII. 31.
DPT II + OPV	1998. I. 1 – 1998. XII. 31.

A fentiekén kívül az itt fel nem tüntetett iskolai kampányoltásokra (DPT III+ OPV, diftéria-tetanusz, MMR, hepatitis B) vonatkozó adatokat is jelenteni kell.

Az újszülöttkori BCG oltások 6 hónapos korban történő ellenőrzésének eredményéről 3 havi összesítő jelentést kell készíteni, melyet a gondozó házi orvos/házi gyermekorvos, illetve a védőnő az ÁNTSZ városi intézetének, ez az összesítést követően a megyei intézetnek, ezen utóbbi pedig az OEK Immunbiológiai készítmények minőségellenőrző főosztályának küldi meg.

III. MEGBETEGEDÉSI VESZÉLY ESETÉBEN KÖTELEZŐ VÉDŐOLTÁSOK

1. Akut fertőzési veszély esetében a legrövidebb időn belül

a) Aktív immunizálásban kell részesíteni:

- a hastífuszos beteg környezetéhez tartozókat;
- a diftériás beteg környezetében élőket;
- a pertusszisos beteg környezetében a 6 éven aluli gyermekeket;
- a kanyarós beteg környezetében;
- a rubeolás beteg környezetében;
- a mumpszos beteg környezetében élő veszélyeztetetteket;
- a tetanusz fertőzési veszélynek kitett személyeket;
- a veszettség expozíciónak kitett személyeket.

* A **hastífusz** fertőzési veszélynek kitett személyeket tífusz vakcinával kell oltani.

A hastífusz kórokozó-hordozó környezetében élő veszélyeztetett személyeket márciusban, idényoltás keretében hastífusz elleni védőoltásban kell részesíteni.

- * A **diftériás**, illetve **pertussziszos** beteg környezetében a 6 éven aluli gyermekek szükséges oltását az OEK Járványügyi osztályával történt megbeszélés alapján egyedileg kell mérlegelni. A **diftériás** beteg környezetében a 6 évesnél idősebbeket a “Diftéria-tetanusz tisztított és adszorbeált oltóanyag emlékeztető oltás céljára”, illetve 25 éves kortól a “Tisztított és adszorbeált diftéria-tetanusz oltóanyag felnőttek részére” megnevezésű oltóanyaggal (0,5 ml) kell oltani.
- * **Kanyaró** megbetegedés előfordulása esetén a beteg környezetében élő, 15 hónaposnál idősebb, 32 évesnél fiatalabb, oltási dokumentációval nem rendelkező, továbbá a korábban újraoltásra kötelezett, de revakcinációban nem részesült személyeket élő, attenuált kanyaróvírus tartalmú oltóanyaggal kell oltani. Gyermekek és ifjúsági közösségekben kanyaró megbetegedés előfordulása esetén a revakcináció szükségességében illetve annak kiterjesztésében az OEK Járványügyi osztályával történt előzetes egyeztetést követően kell dönteni. Az oltásokat MMR trivalens vakcinával kell elvégezni.
- * **Rubeolás** beteg környezetében élő 15 hónaposnál idősebb, 27 évesnél fiatalabb, oltási dokumentációval nem rendelkező személyeket MMR trivalens vakcinával kell védőoltásban részesíteni.
- * **Mumpszos** beteg környezetében a 15 hónaposnál idősebb, 18 évesnél fiatalabb, oltási dokumentációval nem rendelkező személyeket **MMR** trivalens vakcinával kell védőoltásban részesíteni.
- * **Hepatitis B** elleni védőoltás **kötelező** a HbsAg pozitív gravidák újszülöttjeinek az alábbi séma szerint:

Védőoltás	Az oltás ideje
Hepatitis B immunglobulin 0,5 ml	születést követő 12 órán belül
HB vakcina (0,5 ml) 1. oltás	születést követő 12 órán belül
HB vakcina (0,5 ml) 2. oltás	az 1. oltást követő 1 hónap múlva
HB vakcina (0,5 ml) 3. oltás	az 1. oltást követő 6 hónap múlva

Azon anyák újszülöttjeinél, akiknél a hepatitis B szűrővizsgálat eredménye a szülés időpontjában nem áll rendelkezésre, a hepatitis B aktív immunizációt meg kell kezdeni, és az anya szerológiai státuszától függetlenül a fenti séma szerint kell folytatni.

- * **A tetanusz fertőzésre gyanús sérülések** alkalmával a sebészi ellátáson kívül a sérülteket az **alábbiak szerint kell védőoltásban részesíteni:**

– a korábban alapimmunizálásban és emlékeztető oltásban részesült (1940. december 31. után születettek, illetve az ennél idősebbek közül főként az 1986. évtől megkezdett kampányoltások során oltottak) sérültek számára elegendő **0,5 ml adszorbeált tetanusz toxoid adása**. (Azoknál a személyeknél, akik 10 éven belül diphtheria elleni védőoltásban nem részesültek, ajánlott a “Tisztított és adszorbeált diftéria-tetanusz oltóanyag felnőttek részére” oltóanyag adása.) Ha a seb súlyosan roncsolt, földdel szennyezett, idegen test maradt bent, fejsérülés fordult elő, sokk, kivérzés, súlyos égési sérülés, radioaktív sugárzás esete áll fenn, akkor a toxoid mellett 1 ampulla **500 NE “TETIG 500”**-at (HUMÁN RT.) kell adni. Ha az alapimmunizálásban és emlékeztető oltásban részesült személy **utolsó oltását egy éven belül kapta** és sérülése nem súlyos, **nem szükséges tetanusz toxoidot adni.**

11 évesnél fiatalabb sérült esetében tetanusz toxoid helyett a védőoltási naptár szerint soron következő tetanusz toxoid tartalmú oltóanyag (DPT vagy dt) adása ajánlott.

- alapimmunizálásban és emlékeztető oltásban nem részesült (vagy ezt igazolni nem tudó) sérültet 500 NE TETIG 500 immunglobulin és 0,5 ml adszorbeált tetanusz toxoid egyidejű beadásával kell aktív/passzív immunizálásban részesíteni. **A sérülés**

ellátása és az ehhez társuló aktív/passzív immunizálás után a sérült aktív immunizálását folytatni kell a tetanusz elleni teljes védettség (2 oltásból álló alapimmunizálás és legalább 1 emlékeztető oltás) eléréséig.

- * **Veszettségre** gyanús sérülés esetén az oltásokat haladéktalanul meg kell kezdeni (posztexpozíciós oltás). A gyermekeknek és a felnőtteknek a 0., 3., 7., 14. és a 30. napon kell beadni egy-egy adagot. [Az indikáció felállításához, illetve az oltások esetleges elhagyásához szakmai anyagok (OEK: Tájékoztató a veszettség-fertőzésre gyanús sérülésekkel kapcsolatos eljárásokról), illetve a használati utasításban leírtak figyelembe vétele szükséges.]

b) Passzív immunizálásban részesítendők

a HUMAN RT. által gyártott gamma-globulinnal:

- **járványos májgyulladásosban** szenvedő beteg környezetéhez tartozó személyek **a lehető legrövidebb időn belül**, (legfeljebb az expozíciót követő 14. napig), testsúly-kilogrammonként 0,02 ml (16 %-os oldat) adásával;
- a **kanyarós** beteg fogékonynak tekinthető környezetéből, az expozíciót követő 6 napon belül 0,25 ml/tskg (16%-os oldat) adásával: a **15 hónaposnál** fiatalabb, ezért aktív immunizálásban még nem részesíthető kisgyermek, illetve azon 32 évesnél fiatalabb, kanyarón át nem esett, kanyaró ellen nem oltott személyek, akiknél az aktív immunizálás ellenjavallt.

IV. MEGBETEGEDÉSI VESZÉLY ELHÁRÍTÁSA CÉLJÁBÓL TÉRÍTÉSMENTESEN VÉGZENDŐ EGYÉB VÉDŐOLTÁSOK

- 1. Tetanusz** elleni aktív immunizálásban részesíthetők önkéntes alapon: az 1941. január 1. előtt született, korábban tetanusz elleni aktív immunizálásban nem részesült személyek abban az esetben is, ha aktuálisan tetanuszra gyanús sérülés náluk nem fordult elő. A védőoltások az év során korlátozás nélkül végezhetők.
- 2. Influenza** elleni térítésmentes védőoltásban részesíthetők körét a 2002-ben kiadásra kerülő influenza körlevél foglalja magában.
- 3. Hepatitis B** elleni védőoltás javasolt:
  - a hepatitis B akut beteg, ill. a krónikus HBV hordozó szexuális partnereinek és fertőzési veszélynek kitett családi kontakjainak;

- dializált betegeknek és hemofíliásoknak.

A hepatitis B elleni immunizáció 3 oltásból áll: 0, 1 és 6. hónapban kell beadni az egyes oltásokat. Bizonyos esetekben (pl. dializálandó betegek) a gyors immunválasz elérése érdekében ún. gyorsított séma (0, 1, 2 hónap) is alkalmazható, azonban ilyenkor egy év múlva emlékeztető oltásra is szükség van.

A dializáltak és az immunhiányos betegek esetében javasolt a primovakcináció utáni ellenanyagválasz ellenőrzése, és 10 IU/l értéknél alacsonyabb ellenanyagszint esetén újabb sorozatoltás szükséges. Az eredményesen oltott dializáltaknál az ellenanyagszintet évente célszerű ellenőrizni, és ha az anti-HBs ellenanyagok titere <10 IU/l alá csökken, emlékeztető oltás adása javasolt.

V. MUNKAKÖRÖKHÖZ KAPCSOLÓDÓ VÉDŐOLTÁSOK

A 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet 9. §-a értelmében **a munkáltató köteles a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető biológiai kockázatokat, a munkahelyi expozíciót (veszélyeztetettséget) a külön jogszabályban [61/1999. (XII. 1.) EüM rendelet] foglaltaknak megfelelően felmérni.** Ennek csökkentése érdekében - **a munkáltatónak a foglalkoztatás feltételeként - biztosítania kell az adott veszélyeztetett munkakörben foglalkoztatott dolgozók védőoltását,** így pl. hastífusz, kullancsencephalitis, hepatitis A és B, veszettség, diftéria és tetanusz elleni immunizálását.

Javaslatok az alapimmunizálás és/vagy újraoltás szabályaira

- 1. Hastífusz** elleni védőoltásban kell részesíteni azon munkavállalókat, akiknek folyamatos, vagy időszakosan végzett munkája során a **S.typhi**-vel való fertőződésük nem zárható ki. Ezen munkavállalók közé tartoznak azok, akik munkájuk révén szennyvízzel, emberi ürülékkel rendszeresen kontaktusba kerülhetnek (csatornamunkások, mélyépítők, laboratóriumok és kórházi fertőző osztályok munkatársai, stb). A védőoltást a III.1.a) pont szerinti oltóanyaggal kell elvégezni.
- 2. Kullancsencephalitis** elleni védőoltásban kell részesíteni azt a munkavállalót, akinél a munkavégzés alkalmával a kullancsencephalitis fertőzés kullancs expozíció révén nem zárható ki (pl. erdőgazdasági dolgozók, olajmunkások, stb). A védőoltás a VI. 3. pontban felsorolt oltóanyagokkal végezhető.
- 3. Hepatitis B oltás szükségessége az egészségügyi dolgozóknál:**

A hepatitis B fertőzést a vér, szövetnedvek és testváladékok közvetítik. Azoknál az egészségügyi dolgozóknál szükséges a hepatitis B oltás, akik egészségügyi intézményben olyan tevékenységet végeznek, amelynek során rendszeresen kontaminálódhatnak vérrel, vérszítményekkel, szövetnedvekkel, váladékokkal, testfolyadékokkal, illetve az ezekkel szennyezett eszközökkel, műszerekkel. Fokozott fertőzési veszélynek kitett egészségügyi dolgozók esetén célszerű a primovakcináció eredményességének ellenőrzése, és a 10 IU/l-nél magasabb anti-HBs ellenanyagszint biztosítása. Az oltásokat a VI. 4. pontban felsorolt oltóanyagokkal kell végezni.

4. Hepatitis A oltás szükségessége egészségügyi dolgozóknál:

A fertőzés fekál-orál terjedésű, a kórokozót a széklet közvetíti. Az egészségügyben a fertőződési veszély minimális, mivel a higiénés szabályok betartása a normál populációban szokásos standardoknál erőteljesebb. **A lakossági átlagnál magasabb kockázat azon ellátások során feltételezhető igen szűk körben, amelyeknél hepatitis A vagy arra gyanús betegeket látnak el.** Megjegyzendő azonban, hogy a munkavédelmi szabályok betartásával a fertőzés általában megelőzhető. **Kérdeses esetekben ajánlható egyes munkakörökben vagy tevékenységek végzése esetén az egészségügyi dolgozók hepatitis A átvészeltési vizsgálatának elvégzése a munkáltató költségére, és a vizsgálatok eredményének ismeretében kizárólag a fogékonyak oltása.** Az immunizálást a VI. 5 a., b., c., pontokban felsorolt oltóanyagokkal kell végezni.

5. Veszettség elleni védőoltás: Veszettség vírusával foglalkozó laboratóriumi munkatársakat, ebrendészeti dolgozókat, meghatározott állatorvosokat szükséges megelőző (preexpoziációs) oltásban részesíteni. A veszettség vakcina preexpoziációs oltási sémája a következő: 0., 28. és 56. nap + 1 év múlva a 4. dózis, vagy 0., 7. és 21. nap + 1 év múlva a 4. dózis. Immunszupprimált személyek oltása nem javasolt. Az oltást követően a veszettség elleni titer évenkénti meghatározása szükséges. Abban az esetben, ha a titerérték 0,5 NE alatt van, javasolt 1 adag vakcina beadása. Emlékeztető oltásokra általában 2-5 évenként van szükség.

6. Diftéria elleni oltás: Fertőző osztályokon dolgozó vagy humán eredetű vizsgálati anyagok feldolgozásával foglalkozó mikrobiológiai laboratóriumok munkatársai számára szükséges a diftéria elleni védőoltás abban az esetben, ha az életkorhoz kötött kötelező

oltásokban részesült személy 10 évnél régebben kapta utolsó diftéria elleni védőoltását. Az oltásokat a **“Tisztított és adszorbeált diftéria-tetanusz oltóanyag felnőttek részére”** elnevezésű vakcinával kell elvégezni.

- 7. Tetanusz elleni védőoltás:** Azon személyek számára, akik olyan munkakört látnak el, melynek esetében földdel szennyezett sérülések előfordulhatnak (mélyépítés, mezőgazdasági tevékenység, állatgondozás, stb.) tetanusz toxoid adása szükséges. Ha a munkavállaló az életkorhoz kötött kötelező valamennyi tetanusz elleni oltásban részesült, az utolsó oltást követő 10 év múlva szükséges oltani, s hasonló munkakör ellátása esetén az oltásokat 10 évenként kell ismételni. Az oltások végezhetőek monovalens tetanusz, vagy diftéria-tetanusz oltóanyaggal. **(25 évesnél fiatalabbak esetében: “Diftéria-tetanusz tisztított és adszorbeált oltóanyag emlékeztető oltás céljára”; 25 évesnél idősebbek esetén: “Tisztított és adszorbeált diftéria-tetanusz oltóanyag felnőttek részére”.)**

8. Meningococcus betegség elleni védőoltás:

Az egészségügyi dolgozók általában az átlag lakosoknál nincsenek jelentősebben kitéve a meningococcus fertőzés veszélyének, azonban bizonyos speciális munkakörökben, ellátásoknál felmerül a specifikus védelem/és vagy antimikrobiális profilaxis szükségessége.

A nemzetközi ajánlásokat is figyelembe véve egészségügyi ellátás/tevékenység esetében védőoltás javasolt:

- Mikrobiológiai laboratóriumok azon munkatársainak, akik purulens meningitisben vagy septicaemiában szenvedő beteg liquorát és/vagy haemokultúráját **rendszeresen** vizsgálják;
- Mikrobiológiai laboratóriumok azon munkatársainak, akik a **N.meningitidis** törzsek további részletes vizsgálatával **rendszeresen** foglalkoznak;
- Fertőző agyhártyagyulladásos betegek ellátására **kijelölt kórházi fertőző és/vagy intenzív osztályok** munkatársainak, akik ezen betegek ellátása révén (resuscitáció, intubálás, stb.) **rendszeresen** fokozott expozíciónak vannak kitéve.

A védőoltások a VI. 10. pontban felsorolt oltóanyagokkal végezhetőek.

VI. A GYÓGYSZERTÁRAKBÓL BESZEREZHETŐ EGYÉB OLTÓ- ANYAGOKKAL TÖRTÉNŐ OLTÁSOK

AKTÍV IMMUNIZÁLÁS CÉLJÁRA HASZNÁLANDÓ OLTÓANYAGOK

Az oltás beadása előtt az oltóanyaghoz mellékelt alkalmazási leíratot át kell tanulmányozni, s az abban foglaltaknak megfelelően kell a vakcinát használni. Különösen érvényes ez a gyógyszertárakból beszerezhető vakcinák esetében, melyekkel kapcsolatban az oltóorvosoknak kevesebb gyakorlatuk és tapasztalatuk van, mint a már évtizedek óta használatos térítésmentes vakcinákkal.

A gyógyszertárakból beszerezhető vakcinák és azok alkalmazása röviden a következőkben foglalható össze:

1. B típusú Haemophilus influenzae fertőzés elleni oltóanyag (Hib)

A Hib vakcinák a b típusú **H.influenzae** okozta megbetegedések, vagy ezen fertőzésekkel kapcsolatosan esetlegesen kialakuló meningitis, illetve egyéb, ún. invazív kórképek (epiglottitis, pneumonia, laryngobronchitis, sepsis) ellen nyújtanak védelmet.

Magyarországon négy Hib vakcina került törzskönyvezésre, és kapott forgalomba hozatali engedélyt. Az oltóanyagok oltási sémája nem azonos. **Ezen vakcinák vényre történő felírása esetén figyelembe kell venni, hogy 1999. április 1-jétől a csecsemők - 2 hónapos kortól - folyamatos oltás keretében kötelezően részesülnek térítésmentesen Hib oltásban.**

a) Act-HIB

Fél évesnél fiatalabb csecsemők alapimmunizálása 3 oltásból áll, az oltások közötti intervallum 1-2 hónap. 6-12 hónapos csecsemők alapimmunizálásához két oltás elegendő, ugyancsak 1-2 hónapos intervallummal. A csecsemőkorban végzett alapimmunizálások befejezését követően 1 év múlva egy emlékeztető oltás szükséges. Amennyiben az oltást 1-5 éves gyermeknél kezdik meg, egyetlen oltás elegendő az immunitás kialakításához.

Oltási séma

OLTÁS	É L E T K O R		
	2-5 hónap	6-12 hónap	1-5 év
Alapimmunizálás (oltások száma)	3 oltás*	2 oltás*	1 oltás
Emlékeztető oltás	s z ü k s é g e s 1 év múlva		-

* intervallum 1-2 hónap

b) Hiberix

Az alapimmunizálás 3 oltásból áll, az oltások között legalább 4 hetes intervallumot kell tartani. A csecsemőkorban végzett alapimmunizálást követően a 2. életév során egy emlékeztető oltás adása szükséges.

c) PedvaxHIB adszorbeált likvid vakcina

A 2-14 hónapos gyermekeknél 2 hónapos időközzel 2 oltásra van szükség. A 14 hónaposnál idősebb, 6 évesnél fiatalabb gyermekeknek egyetlen oltás elegendő.

Azoknak a csecsemőknek, akik a két-oltásos alapimmunizálást 12 hónapos koruk előtt kapták, 12-15 hónapos korban egy emlékeztető oltásra van szükségük.

Oltási séma

OLTÁS	É L E T K O R	
	2-14 hónap	>14 hónap
alapimmunizálás	2 oltás*	1 oltás
emlékeztető oltás	szükséges	-

* intervallum 2 hónap

d) Hibtiter

– 2-6 hónapos korban megkezdett oltás esetén 3 oltásból álló alapimmunizálás + emlékeztető oltás szükséges.

- 7-11 hónapos korban megkezdett oltás esetén az alapimmunizálás 2 oltásból áll, emlékeztető oltás szükséges.
- 12-14 hónapos korban kezdett oltásoknál egy oltás és egy emlékeztető oltás szükséges.
- 15-71 hónapos korban egyetlen dózis elegendő.

2. Pneumococcus vakcinák

A **Streptococcus pneumoniae** okozta pneumóniák megelőzésében igen hatékonyak a pneumococcus vakcinák, melyek a pneumococcusok több mint 80 szerotípusa közül azt a 23-at tartalmazzák, melyek a pneumóniák döntő többségéért felelőssé tehetők. Természetesen a vakcina kizárólag azon 23 típus okozta fertőzés ellen nyújt védelmet, melyeket az oltóanyag tartalmaz.

Poliszacharid vakcinák

Magyarországon két poliszacharid pneumococcus vakcina szerezhető be a gyógyszertárakból: a **Pneumo 23** és a **Pneumovax 23**.

A két oltóanyag alkalmazási módja, az oltás indikációja azonos: 2 évesnél idősebb, krónikus betegségben (kardiorespiratórikus rendszer, a máj vagy vese funkcióinak elégtelensége, diabetes mellitus, liquorcsorgás, alkohol abusus, stb.) szenvedők; 60 évesnél idősebb korúak, immunszupprimáltak, szociális intézményekben gondozottak, vagy krónikus kórházi osztályokon ápoltak.

A védettséget már egyetlen adag oltóanyag beadása is biztosítja.

Konjugált vakcina - Prevenar

Az adszorbeált konjugált vakcina a *Streptococcus pneumoniae* 7 szerotípusa által okozott invazív betegség ellen nyújt védelmet.

Az oltóanyag csecsemők és kisgyermekek aktív immunizálására ajánlott: azok a 2 hónap - 2 év közötti, rizikócsoporthoz tartozó csecsemők/kisgyermekek olthatók, akiknél az életkoruk miatt a poliszacharid vakcinával való oltás ellenjavallt.

3. Kullancsencephalitis elleni oltóanyagok

Inaktivált vírus-tartalmú vakcinák az állandóan, vagy átmenetileg endémiás területeken tartózkodók védelmére szolgálnak. Az oltásokat a várható expozíció előtt kell elvégezni vagy megkezdeni.

Magyarországon két oltóanyag van gyógyszerári forgalomban: az **Encepur**, továbbá az **FSME-IMMUN Inject**.

a) Encepur

Az **Encepur** a 12 évesnél idősebb személyek oltására ajánlott.

Az alapimmunizálás 3 oltásból áll. Az első oltást követő 1-3 hónap múlva kell beadni a 2. oltást és az ezt követő 9-12 hónap múlva a harmadikat ("A" séma). Amennyiben gyors védettség kialakítása szükséges, akkor a 2. oltást az első követő 7. napon, a harmadikat pedig az oltás megkezdését követő 21. napon lehet beadni ("B" séma). A védettség legkorábban a második oltást követő 14 nap múlva alakul ki. **A hosszantartó védettség biztosítása érdekében 3 évenként emlékeztető oltás szükséges.**

Immunszuppresszív kezelés alatt, továbbá veleszületett, vagy szerzett immundeficiencia esetén az oltás hatásossága korlátozott, vagy kérdéses.

Oltási sémák

Oltások	"A" séma	"B" séma
1.	0. nap	0. nap
2.	1-3 hónap múlva	7 nap múlva
3.	9-12 hónappal a 2. oltás után	21 nap múlva

"A" séma = általános

"B" séma = gyorsított

b) FSME-IMMUN Inject

Felnőttek és gyermekek számára egyaránt használható oltóanyag.

A védettség kialakításához 3 oltásra van szükség. A második oltást az első után 1-3 hónappal később, a 3. oltást a második oltás után 9-12 hónap múlva szükséges beadni. Amennyiben gyors védelem kialakítása szükséges, abban az esetben a 2. oltás az első után 14 nappal adandó.

Ha az oltandó személy immunkompetenciája csökkent vagy nem megfelelő, abban az esetben a 2. oltást követő 4-6 hét múlva egy újabb oltást kell adni. A következő oltás intervalluma változatlan,

9-12 hónappal az utolsó (2/a.) oltás után. 70 évesnél idősebbek oltása esetén ugyanez az oltási séma javasolt.

A tartós immunitás biztosítása érdekében 3 évenként emlékeztető oltás szükséges.

Ha kullancscsípést észlelnek az első oltást követő 4 napon belül, abban az esetben specifikus immunglobulin adása szükséges. Ha az expozíció 4 nappal az 1. oltás után fordult elő, a 2. oltást azonnal be kell adni. Ha kullancscsípés a 2. oltás után következett be, nincs teendő.

Oltási sémák

Oltások	"A" séma	"B" séma	"C" séma
1. oltás	0. nap	0. nap	0. nap
2. oltás	1-3 hónap múlva	14. nap	1-3 hónap múlva
2./a oltás	-	-	4-6 héttel a 2. után
3. oltás	9-12 hónappal a második (vagy 2./a) után		

"A" séma = általános

"B" séma = gyorsított

"C" séma = immunszupprimált, vagy idős személyek

4. Hepatitis B elleni oltások

(A közegészségügyi célzatú, központilag irányított oltásokon kívüli oltások)

Jelenleg Magyarországon a gyógyszerértári forgalomban az **"Engerix-B"** (10 µg/0,5 ml, illetve 20 µg/1 ml kiszerelésben) és a **"H-B-VAX II"** (5 µg/0,5 ml, illetve 10 µg/1 ml) hepatitis B vakcina áll rendelkezésre.

Az alapimmunizálás mindkét oltóanyagnál 3 oltásból áll gyermekeknél és felnőtteknél egyaránt. (A H-B-VAX II 10 µg/1 ml-es kiszerelésű vakcinából azonban a 11-15 évesek számára 2 oltás elegendő). Egészséges oltottak (megfelelő oltási séma) esetében emlékeztető oltás egyik oltóanyag esetében sem szükséges.

ENGERIX-B

Gyermekeknek 15 éves korról bezárólag a 10 µg/0,5 ml, míg az ennél idősebb fiataloknak és felnőtteknek 20 µg/1 ml mennyiség beadására van szükség.

H-B-VAX II

- felnőtteknek 10 µg/1 ml;
- gyermekeknek és 20 év alatti fiataloknak 5 µg/0,5 ml;
- dializálandó (dializált) betegeknek 40 µg/1 ml.

Mindkét oltóanyag esetében az első oltást követően egyhónapos intervallummal kell adni a másodikat, majd az első oltást 6 hónappal követően a 3. oltást.

Az oltóanyagokat orvosi vényre lehet megvásárolni. A közegészségügyi érdeklő és a Módszertani Levél korábbi fejezetében részletezett indikációkon kívül a következő személyek számára javasolt az oltás:

- szexuális szokásuk, magatartásuk, életvitelük miatt fokozott fertőzési veszélynek kitettek számára (szexuális partnereiket gyakran váltók, prostituáltak, nemi betegségben ismételten megbetegedettek, homoszexuális férfiak, stb.);
- kábítószerélvezők;
- azon külföldi országokba utazóknak, ahol a hepatitis B előfordulás jelentős és a látogató hosszabb időt tölt az adott országban.

5. Hepatitis A elleni aktív immunizálás:

Magyarországon 3 inaktivált vírust tartalmazó hepatitis A vakcinát törzskönyvezték. Ezek a következők:

a) AVAXIM

Gyermekek (2 éves kortól) és felnőttek oltására alkalmas hepatitis A vakcina. A védettség eléréséhez 2 oltás szükséges. A második oltást az első dózis beadása után 6 hónappal kell beadni.

b) HAVRIX

* HAVRIX 720 JUNIOR

1 évestől betöltött 15 éves korig adható. A védettséghez szükséges emlékeztető oltást az első dózis beadása után 6-12 hónap múlva kell beadni.

* HAVRIX 1440

A 15 évesnél idősebb fiatalok és felnőttek immunizálására használatos oltóanyag. Az immunizálás sémája azonos a **HAVRIX 720 JUNIOR**-nál leírtakkal.

c) VAQTA

- * **VAQTA** gyermekek/serdülők részére:
2-17 év közötti gyermekek/fiatalok oltására használható,
- * **VAQTA** felnőttek részére.

Az immunitás kialakításához az alapoltás, majd a 6-18 hónap múlva adott emlékeztető oltás szükséges.

Hepatitis A vakcinák adása javasolt:

- ⇒ endémiás/hyperendémiás országok látogatásakor, ha a kinttartózkodás hosszantartó;
- ⇒ alapbetegségük, vagy életmódjuk miatt különösen veszélyeztetettek (hemofiliások, krónikus májbetegségben szenvedők, intravénás kábítószerélvezők, homoszexuális személyek, stb.) részére.

Twinrix - Hepatitis A és B elleni kombinált oltóanyag

Twinrix gyermekeknek

Egy dózis 360 Elisa Egység hepatitis A vírus antigént és 10 µg rekombináns DNS hepatitis B vírus felületi antigént (HBsAg) tartalmaz.

Twinrix felnőtteknek

Egy dózis 720 Elisa Egység hepatitis A vírus antigént és 20 µg rekombináns DNS hepatitis B vírus felületi antigént (HBsAg) tartalmaz.

Az immunitás kialakításához mindkét vakcinából 3 dózis beadása szükséges.

6. Influenza

Forgalomba hozatali engedéllyel a **BEGRIVAC**, a **FLUARIX**, a **FLUVAL AB**, **INFLUVAC** és a **VAXIGRIP** influenza elleni oltóanyag

rendelkezik. Valamennyi vakcina trivalens, inaktivált. A **BEGRIVAC**, a **FLUARIX** és a **VAXIGRIP** ún. "split" vakcina, az **INFLUVAC** ún. "alegység" vakcina, a **FLUVAL AB** pedig teljesvírus-tartalmú oltóanyag.

A **BEGRIVAC**, a **FLUARIX**, az **INFLUVAC** és a **VAXIGRIP** 3 évesnél fiatalabb gyermekek oltására is alkalmazhatók. A **FLUVAL AB** **3 évesnél fiatalabb gyermekek számára nem ajánlott.**

Az influenza oltásokkal kapcsolatos aktuális indikációkat a 2002/2003. évi influenza szezont megelőzően kiadásra kerülő ún. influenza körlevél tartalmazza.

Az influenza vakcinák kizárólag egyetlen influenza szezonban használhatók fel. Felhasználhatósági idejük az adott influenza szezont követő június 30-ig tart.

7. Varicella elleni oltóanyag

A **VARILRIX™** varicella megelőzésére szolgáló élő, attenuált vírust tartalmazó vakcina. 9 hónaposnál idősebb csecsemők, kisgyermekek és serdülők aktív immunizálására alkalmas. Az oltás javasolt a

- leukémiás betegek,
- immunszupprimált betegek,
- szervtranszplantációra várók,
- krónikus betegségekben szenvedők,
- veszélyeztetettek környezetében élők számára.

8. GYNEVAC lactobacillus vakcina

Akut, szubakut és krónikus bakteriális, továbbá trichomonas okozta nőgyógyászati megbetegedések kezelésére szolgáló oltóanyag.

Alkalmazási lehetőségek:

- egyszeri,
- kúraszerűen 1-2 hetenként 1 dózis, összesen 5 alkalommal,
- szükség esetén 2 havonta emlékeztető oltás.

9. Hastífusz elleni poliszacharid vakcinák - TYPHIM Vi, Typherix

Mindkét oltóanyag alkalmazási módja és az oltás indikációja azonos: egyszeri adag 0,5 ml subcutan vagy intramuscularisan beadott oltóanyag. 2 évesnél fiatalabb gyermekek oltása nem ajánlatos. Három évenként újraoltás szükséges.

10. Meningococcus vakcinák

Az oltóanyagoknak kétféle típusa (az ún. poliszacharid és konjugált) ismeretes. Magyarországon mind poliszacharid, mind konjugált vakcinák engedélyezésre kerültek és gyógyszerári forgalomban kaphatók.

Poliszacharid vakcinák

Az **A** és **C**, továbbá az **A,C,W₁₃₅Y** szerocsoportú **N.meningitidis** tokantigénjét tartalmazó poliszacharid vakcinák biztonságosak és hatékonyak 2 évesnél idősebbek számára, használatuk speciális rizikócsoportok tagjainak is ajánlott. Ugyancsak ajánlott a vakcinák használata járványok előfordulása esetén a veszélyeztetett személyek számára.

A bivalens vagy tetraavalens (ACYW₁₃₅) vakcinák viszonylag rövid időre szóló immunitást biztosítanak a 2 évesnél idősebb oltottak 85-100%-ában.

Az ellenanyag az oltást követően 10-14 nap múlva alakul ki. Iskoláskorú gyermekeknél vagy náluk idősebb fiataloknál, felnőtteknél a vakcina biztosította védelem legalább 3 évre szól, azonban a 4 évesnél fiatalabb gyermekeknél az ellenanyag gyorsan (2-3 év) csökken.

MENCEVAX™ AC;

MENINGOCOCCAL POLYSACCHARIDE VACCINE A+C;

MENPOVAX™ A+C

Konjugált vakcinák

A **Meningococcus C konjugált vakcinák** hatékonysága jobb a poliszacharid vakcináénál, miután a meningococcus-antigén fehérjéhez van konjugálva. Ennek megfelelően a hatása tartósabb, továbbá az antigén 2 évesnél fiatalabb kisgyermekeknél is ellenanyag-választ indukál, tehát számukra is adható. Csecsemők esetében 3 dózis adása szükséges.

MENINGITEC® Konjugált Meningococcus C vakcina
MENJUGATE™ Konjugált Meningococcus C-CRM 197 vakcina

Társadalom-biztosítási támogatásban kizárólag a 2 évesnél fiatalabb gyermekek részesülhetnek. Csecsemőknél a támogatás 70%-os, 1 éveseknél 50%-os.

PASSZÍV IMMUNIZÁLÁSRA HASZNÁLATOS KÉSZÍTMÉNYEK

Specifikus immunglobulinok:

- a tetanusz fertőzésre gyanús sérülteket a korábbi fejezetben részletezettek szerint **“TETIG 500”**-zal szükséges oltani;
- **Hepatitis B specifikus immunglobulin (HBIG)**
  - * **AUNATIV intramuscularisan** alkalmazható HBIG. A járványügyi gyakorlatban térítésmentesen alkalmazható: a HBsAg pozitív anyák újszülöttjeinek a születést követő 12 órán belül 0,5 ml adandó. Ezen esetekben az immunglobulin adása mellett az aktív immunizálást is el kell kezdeni és be kell fejezni.
  - * Az **intravénás hepatitis B hyperimmunglobulin (HEPATECT)** a forgalmazótól szerezhető be, kizárólag fekvőbeteg-gyógyintézetben alkalmazható. Posztexpozíciós profilaxisként 0,12-0,2 ml/tskg adandó. Tartós hepatitis B veszély fennállása esetén felnőtteknek 10 ml-t kell adni. (Újszülötteknek 0,4 ml/tskg adandó.)
- Az **FSME-Bulin** azonnali védelmet nyújt a kullancsencephalitisszel szemben. A specifikus immunglobulin a kullancscsípést követő 96 órán belül alkalmazható eredményesen. Az expozíciót követő 48 órán belül 0,1 ml/tskg; 48-96 órán belül 0,2 ml/tskg adandó.
- Varicella-zoster elleni hiperimmun gamma-globulin adható expozíciót követően profilaxisként; immunkomprimált betegek vagy súlyos varicella-zoster megbetegedés esetén pedig adjuváns terápiaként. A járványügyi gyakorlatban azon újszülötteknek javasolt, akiknek az anyja a szülést megelőző 5 napon belül vagy a szülést követő 2 napon belül betegedett meg varicellában. A **VARITECT** megnevezésű intravénás készítmény kizárólag fekvőbeteg-gyógyintézetekben alkalmazható.
- Cytomegalia fertőzések megelőzésére és gyógykezelésére adható hyperimmun gammaglobulin. Megelőzés céljából immunszupprimált betegeknél vagy szervátültetések után alkalmazható készítmény. A

CYTOTECT megnevezésű intravénás készítmény kizárólag fekvőbeteg-gyógyintézetekben alkalmazható.

VIII. A KÜLFÖLDI UTAKKAL KAPCSOLATOS VÉDŐOLTÁSOK

A külföldre utazó magyar állampolgárok **sárgaláz** elleni védőoltása kötelező, ha olyan országba utaznak, ahol sárgaláz veszély van, illetőleg ha egy ország ezen oltást megköveteli.

Sárgaláz elleni védőoltásokat kizárólag a „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ Nemzetközi Oltóközpontjában végeznek.

A volt Szovjetunió utódállamaiba utazó személyek számára - amennyiben utolsó **diphtheria elleni** védőoltásukat 10 évnél régebben kapták - javasolt a diphtheria elleni védőoltás. Az oltásokat “Diftéria-tetanusz tisztított és adszorbeált oltóanyag emlékeztető oltás céljára” vagy “Tisztított és adszorbeált diftéria-tetanusz oltóanyag felnőttek részére” oltóanyaggal kell végezni.

Cholera endémiás vagy epidémiás területre történő utazás esetén a **cholera oltás elvégzésével egyidejűleg az oltandó személyt az oltóanyag alacsony hatékonyságáról és a szükséges higiénés magatartásról fel kell világosítani.**

Fenti oltásokon kívül egyéb (hastífusz, gamma-globulin, poliomyelitis, hepatitis A és B, stb.) oltások is végezhetők a külföldi ország járványügyi helyzete és a kiutazó magyar állampolgár veszélyeztetettségének figyelembevételére alapján.

IX. OLTÓANYAGOK BESZERZÉSE, TÁROLÁSA ÉS FELHASZNÁLÁSA

A) Beszerzés

1. Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálaton keresztül beszerezhető oltóanyagok előzetes igénylést és kiértékelést követően, központilag kerülnek kiszállításra az ÁNTSZ területi intézeteihez.
2. A **térítésmentes influenza** elleni oltáshoz a vakcina igénylése külön rendelkezés szerint történik.

3. A veszettség elleni vakcina közvetlenül a szállítótól rendelhető (Tel., fax: (1) 326-3053). A vakcina beszerezhetőségére vonatkozó részletek az Országos Epidemiológiai Központ veszettség-fertőzésre gyanús sérülésekkel kapcsolatos eljárásokról szóló "Tájékoztató"-jában állnak rendelkezésre.
Sürgős szükség esetén az oltóanyag közvetlenül az ÁNTSZ megyei intézeteiből is igényelhető.
4. Aktuális sérülés esetén **tetanusz** megbetegedés megelőzésére az adszorbeált tetanusz toxidot, illetőleg, ha szükséges tetanusz elleni immunsavót (humán immunglobulint) a gyógyszerrendelési útmutató szerint kell beszerezni.
5. **A VARITECT, a HEPATECT és a CYTOTECT** megnevezésű, kizárólag intravénásan adandó varicella, hepatitis B és cytomegalia elleni specifikus immunglobulin a BIOTEST Hungaria Kft-től (1118 Budapest, Beregszászi út 55/b) szerezhető be.
6. **A munkakörökhöz kapcsolódóan szükséges oltóanyagok beszerzése a gyógyszerrendelési útmutató szerint kell, hogy történjen.**

B) Tárolás és felhasználás

Az oltóanyagok különleges érzékenysége miatt a tárolás, szállítás és felhasználás különös figyelmet követel. Az immunbiológiai készítményeket mindig az alkalmazási előiratban foglaltak szerint kell tárolni.

Fontos szabály, hogy az **oltóanyagokat +2°C - +8°C hőmérsékleten (hűtőszekrényben) kell tárolni. A folyékony állapotban letöltött, alumíniumhidroxid vagy alumíniumfoszfát-tartalmú vakcinákat lefagyasztani tilos.**

A hőérzékeny MMR vakcinát, illetve a monovalens élővírus-tartalmú vakcinákat ajánlatos +4°C alatt, a fagyasztótérben tárolni, amennyiben az oldószer külön kiserelésben van (pl.: 10x1 adagos MMR vakcina). Az oldószert lefagyasztani tilos, mivel a felengedtetés során a tároló ampulla megrepedhet és az oldószer kifolyik.

Különös gondot kell fordítani a liofilezett „élő” vakcinák reszuszpéndálás utáni felhasználására:

- a) a reszuszpéndált BCG-t 4 órán belül fel kell használni;

- b) a reszuszpendált kanyaró, rubeola, továbbá MMR trivalens vakcinát azonnal fel kell használni;

Az orális poliovakcinát +2°C - +8°C-on, illetve a fagyasztótérben kell tárolni. Amennyiben az OPV-t fagyasztótérben tárolták, azt közvetlenül a felhasználás előtt kell kivenni onnan, s néhány pillanat alatt kézben tartva olvasztható fel. A 10 adagos kiszerezésű vakcina 10 alkalommal olvasztható és használható fel ily módon, amennyiben a használat után azonnal visszakerült a fagyasztótérbe.

Az OPV vakcina a korábbi gyakorlatnak megfelelően adandó be: teáskanálban lévő teába az oltóanyagból 2 cseppet kell cseppenteni. Csecsemők kivételével a vakcina kockacukorra történő csepegtetéssel is beadható, ha annak lenyeléséről (elszopogatásáról) az oltást végző személy meggyőződik.

X. A VÉDŐOLTÁSOK LEBONYOLÍTÁSÁHOZ, NYILVÁNTARTÁSÁHOZ ÉS JELENTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK BIZTOSÍTÁSA

1. Az életkorhoz kötötten kötelező **BCG, DPT, IPV, Hib, MMR, dt és hepatitis B** védőoltásokhoz egyszerhasználatos tűket és fecskendőket kell biztosítani és használni.
2. Egyéb oltási segédanyagok beszerzéséről a korábbi gyakorlatnak megfelelően kell gondoskodni.
3. Biztosítani kell valamennyi védőoltás nyilvántartásához, jelentéséhez és az oltóanyagok megrendeléséhez szükséges - a korábbiakban rendszeresített - nyomtatványok beszerzését is.
4. **A védőoltásokat követő súlyos, vagy nagyobb gyakorisággal előforduló oltási reakciókat, oltási szövődeményeket és oltási baleseteket be kell jelenteni** (akár gyermek, akár felnőtt oltottnál észlelték a reakciót, szövődeményt, vagy észlelték a balesetet). Az ún. Bejelentőlapon az oltó-, illetve észlelő orvos haladéktalanul jelenti az eseményt az ÁNTSZ városi intézetének, a városi intézet a megyei intézetnek, a megyei intézet az OEK Immunbiológiai készítmények minőségellenőrző főosztályának. Súlyos esetben, vagy halmozott előfordulásakor az OEK Immunbiológiai készítmények minőségellenőrző főosztálya közvetlen úton azonnal értesítendő.

Az ÁNTSZ megyei intézete által elvégzett kivizsgálás részletes adatait az ún. Beszámoló lapon kell jelenteni az OEK Immunbiológiai készítmények minőségellenőrző főosztályának.

BEJELENTÉS*

a 87251/1978. számú kötelező adatszolgáltatáshoz immunbiológiai készítmények (vakcina, immunglobulin, állati savó) védőoltás beadása után kialakult nem kívánt eseményről (mellékhatásról)

Az adatszolgáltatást kérő szerv neve, címe: Az ÁNTSZ területileg illetékes városi intézete	Az adatszolgáltatók köre Észlelő orvosok	
Az adatszolgáltató intézmény, személy megnevezése: Címe: Telefonszáma:	A jelentés továbbításának módja Példányszám Határidő 1 pld. az ÁNTSZ azonnal városi intézetének	

*Súlyos esetben, vagy halmozott előforduláskor az OEK Immunbiológiai Készítmények Minőségellenőrző Főosztálya közvetlen úton (**telefon: 476-1381; 476-1101, telefax: 476-1230**) azonnal értesítendő.

Oltott:

NÉV:.....
Születési dátum: ..... év ..... hó ..... nap
Lakhely: (pontos cím) .....

Oltóanyag:

Megnevezése:.....
Gyártási száma:.....
Az oltás időpontja: ..... év ..... hó ..... nap

Szövődmény/reakció:

Kezdet: ..... év ..... hó ..... nap
Klinikai tünetek: .....
.....
.....
Diagnózis:.....

Dátum: .....

PH

.....

aláírás

Klinikai védőoltási szaktanácsadók

Terület	Klinikai védőoltási tanácsadó	
	Helye	Telefonszáma
Budapest	Fővárosi Szent László Kórház 1097 Budapest, Gyáli út 5-7.	06/1-455-8100/83-63 m. 06/1-455-8100
Baranya	Baranya Megyei Kerpel-Frónius Gyermekkorház 7624 Pécs, Nyár u. 8.	06/72-518-500
Bács-K.	Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Kórháza Gyermekosztály, Ambulancia 6000 Kecskemét, Izsáki u. 5.	06/76-484-384/117 m.
	Semmelweis Kórház Fertőző szakrendelés 6401 Kiskunhalas, Monzpart u. 1.	06/77-423-011/2113 m.
Békés	Pándy Kálmán Kórház 5700 Gyula, Kárpát u. 11.	06/66-463-633
Borsod-A.-Z.	Semmelweis Kórház Infektológiai osztály 3529 Miskolc, Csabai kapu 9-11.	06/46-562-563
Csongrád	Szegedi Tudományegyetem Gyermekklinika 6725 Szeged, Korányi fasor 14-15.	06/62-545-331
Fejér	Szent György Kórház Infektológiai Szakrendelése 8000 Székesfehérvár, Seregélyesi út 3.	06/22-535-603
Győr-M.-S.	Petz Aladár Megyei Kórház Csecsemő- és Gyermekosztály 9024 Győr, Vasvári P. u. 2-4.	06/96-418-244
Hajdú-Bihar	Kenézy Gyula Megyei Kórház Gyermekosztály 4031 Debrecen, Dorottya u. 5-6.	06/52-511-777
Heves	Markhot Ferenc Megyei Kórház és Rendelőintézet, Infektológiai szakrendelés 3300 Eger, Széchenyi u. 27.	06/36-411-444
Jász-N.-Sz.	Hetényi Géza Kórház Infektológiai osztály, gyermekrészleg 5000 Szolnok, Tószegi út 21.	06/56-503-603
Komárom-E.	Komárom-E. Megyei Önkormányzat Szent Borbála Kórháza 2800 Tatabánya, Dózsa Gy. u. 7..	06/34-515-540
Nógrád	Szent Lázár Megyei Kórház Gyermekosztály, Intenzív koraszülött osztály 3100 Salgótarján, Füleki út 64.	06/32-522-090
Pest	"Flór Ferenc" Kórház Gyermekosztály 2045 Kistarcsa, Semmelweis tér 1.	06/28-506-800
Somogy	Kaposi Mór Megyei Kórház Csecsemő- és gyermekosztálya 7400 Kaposvár, Tallián Gy. u. 30-32.	06/82-501-300
Szabolcs-Sz.-B.	Megyei Kórház I. Gyermekosztály 4400 Nyíregyháza, Szent I. u. 68.	06/42-465-666
Tolna	Tolna Megyei Önkormányzat Balassa János Kórház Fertőző osztály 7100 Szekszárd, Béri Balogh Á. u. 5-7.	06/74-501-500/356 m. 06/74-412-467
Vas	Vas Megyei Markusovszky Kórház Infektológiai osztály 9700 Szombathely, 11-es Huszár út 138.	06/94-341-260
Veszprém	Csolnoky Ferenc Megyei Kórház Gyermekosztály 8201 Veszprém, Mártírok útja 5.	06/88-420-211/3620 m.
Zala	Zala Megyei Önkormányzat Kórház-Rendelőintézet 8900 Zalaegerszeg, Zrínyi u. 1.	06/92-507-500